

ΕΟΚ καί καταναλωτές

του καθηγητή Κώστα Σημίτη

Στήν έκπομπή "Εἶσαι στήν ΕΟΚ-μάθε γιά τήν ΕΟΚ" οἱ προπαγανδιστές τῆς Κυβέρνησης μᾶς παρουσίασαν ὡς ἓνα ἀπό τά πιό σημαντικά ἀποτελέσματα τῆς ἔνταξῆς μας τήν αὐξημένη προστασία τοῦ καταναλωτῆ. Κύριο παράδειγμα τους ἦταν "τό κρέας μέ τίς ὁρμόνες". Τήν χρησιμοποίηση ὁρμονῶν στό κρέας, μᾶς πληροφόρησαν, ἀπαγόρευσαν μετά τό σκάνδαλο οἱ ὑπηρεσίες τῆς ΕΟΚ. Τό σκάνδαλο ἀποκαλύφθηκε χάρις στήν ἐπέμβαση τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐνώσεων καταναλωτῶν. Τό ἔμμεσο συμπέρασμα τό ὁποῖο προσπαθοῦσαν νά μᾶς ἐντυπώσουν ἦταν: Τέλος πιά στήν ἐκμετάλλευση καί στήν ἀσυνδοσία τῶν παραγωγῶν. Ἡ ΕΟΚ παίρνει αὐστηρά μέτρα γιά νά προστατεύσει τοὺς καταναλωτές.

Ἡ ἐκπομπή τῆς κυβέρνησης ἀκολουθεῖ τή συνηθισμένη τακτική τῆς παραπλάνησης μέ μισές ἀλήθειες, ὑπεραπλουστεύσεις καί ἰδεολογικά παραμορφωμένη παρουσίαση τῶν στοιχείων. Τό πρῶτο καί πιό ἀπλό ἐρώτημα πρὸς τοὺς ὀργανωτές τῆς ἐκπομπῆς εἶναι: Ἡ ΕΟΚ ὑπάρχει ἐδῶ καί 23 χρόνια. Εἰκοστρία ὁλόκληρα χρόνια περίμενε γιά ν' ἀπαγορεύσει τή χρήση ὁρμονῶν γιά τήν πάχυνση τῶν ζώων; Καί γιατί χρειάστηκε ἓνα σκάνδαλο καί ἡ κάθετη πτώση στίς πωλήσεις μοσχαρίσιου κρέατος σ' ὅλη τήν Κοινότητα γιά ν' ἀποφασισθεῖ ἡ ἀπαγόρευση; Μήπως, τέλος, ἡ ἀπαγόρευση ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἴδιους τοὺς παραγωγούς γιατί δίνει ^{νέα} ὥθηση στίς πωλήσεις τοῦ κρέατος καί συγκαλύπτει τή χρήση ἄλλων οὐσιῶν ἀγνώστων στό πολύ κοινό, ὅπως εἶναι τά ἀναβολικά; ^{ὅλα} Ἐνας τηλεθεατῆς πού θυμόταν τή συζήτηση πού ^{ἔγινε} ^{ἔρινε} στή χώρα μας γιά τίς ὁρμόνες θά μποροῦσε ^{καί} νά κάνει τοὺς ἐξῆς συλλογισμούς. Ὁ Ὑπουργός Γεωργίας μᾶς διαβεβαίωσε τότε ὅτι ἡ χρήση ὁρμονῶν ἀπαγορεύεται στήν Ἑλλάδα. Τό κράτος κατέσχε τίς εἰσαγόμενες παιδικές τροφές ἀπό τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ, γιατί εἶχε τήν ὑπόνοια ὅτι περιέχουν ὁρμόνες. Ἄρα ἡ δικιά μας νομοθεσία ἦταν πιό προχωρημένη ἀπό τή νομοθεσία τῆς ΕΟΚ. Ἀπαγόρευε ^{καί} ὅλας ἐκεῖνο πού ἀπαγορεύτηκε μόλις τώρα στήν ΕΟΚ. Τότε

ὅμως ^η λέγεται ὅτι θα' ωροακατεοδούμε α'ωό τ'ι' ὀρμόνεις ἡ τωρινή ἐκπομπή τῆς κυβέρνησης μᾶς κοροϊδεύει ἢ μᾶς κοροϊδεύει πρὶν μερικοῦς μῆνες ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας. Εἶναι φανερό ὅτι ἡ κυβέρνηση δέν θέλει σέ καμμιά περίπτωση νά πεῖ τὴν ἀλήθεια. Θά προσπαθήσουμε μέ λίγα λόγια νά δώσουμε μιὰ στοιχειώδη πληροφόρηση στό θέμα ΕΟΚ-καταναλωτές.

Τά ὄργανα τῆς ΕΟΚ ἔχουν ἐκδώσει ὁδηγίες πρὸς τὰ κρά-
τη μέλη γιὰ τὴν τυποποίηση τῶν προϊόντων, τῶν συσκευασιῶν,
τόν τρόπο παραγωγῆς, ἢ τὴ σύνθεση διαφόρων προϊόντων.
Ὑπάρχουν π.χ. ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν τίς οὐσίες, πού
μποροῦν νά χρησιμοποιοῦνται στά καλλυντικά καί τὰ πρόσθετα
ἢ χρωστικά σώματα στὴν παραγωγή τροφίμων. Οἱ κανόνες τοῦτοι
τῆς ΕΟΚ σέ πολλές περιπτώσεις εἴτε ρυθμίζουν θέματα γιὰ τὰ
ὁποῖα δέν ὑπάρχει ἀκόμη ρύθμιση στὴν Ἑλλάδα (π.χ. σχετικά
μέ τό εἶδος τοῦ χαρτιοῦ περιτυλίγματος τροφίμων) εἴτε εἰσά-
γουν λύσεις, πού ἀποτελοῦν πρόοδο σέ σύγκριση μέ τό καθεστῶς
πού ἰσχύει σήμερα. Ἡ ἔνταξη στὴν ΕΟΚ μέ τὴν συνακόλουθη ὑ-
ποχρεωτική προσαρμογή τοῦ ἐλληνικοῦ δικαίου στίς ὁδηγίες τῆς
ΕΟΚ θά προωθήσει καί στή χώρας μας ρυθμίσεις σέ θέματα γιὰ
τά ὁποῖα τό ἐλληνικό κράτος εἶχε ἀδιαφορήσει μέχρι σήμερα.

Δέν θά πρέπει ὅμως νά ἀγνοήσουμε καί τὴν ἄλλη ὄψη τοῦ
νομίσματος. Ἡ ἐνοποίηση τῶν διατάξεων τῶν χωρῶν μελῶν τῆς
ΕΟΚ, τὴν ὁποῖαν ἐπιδιώκουν τὰ ὄργανα τῆς ΕΟΚ ὑπόκειται στους
ἴδιους περιορισμούς ὅπως καί οἱ προσπάθειες σέ κάθε χώρα
γιὰ βελτίωση τῆς νομοθεσίας καί ^{τῶν} περιορισμῶ τῆς αὐθαιρεσίας
τῶν παραγωγῶν. Τά συμφέροντα τῶν παραγωγῶν ἀποτελοῦν ἐμπό-
διο γιὰ μιὰ οὐσιαστική πρόοδο καί οἱ διάφορες ὁμάδες, οἱ ὁ-
ποῖες τούς ἐκπροσωποῦν, πιέζουν τὴ διοίκηση καί νομοθετική
ἐξουσία γιὰ ὅσο τό δυνατόν πῶς ἀνῶδυνες γιὰ τούς βιομηχά-
νους λύσεις. Ἔτσι καί ἡ ἐνοποίηση τῶν διαφόρων διατάξεων
στὴν ΕΟΚ δέν πραγματοποιεῖται κάτω ἀπὸ τό πρῖσμα, μέ ποιο
τρόπο θά βρεθεῖ καί θά ἐμπεδωθεῖ ἡ συμφερότερη γιὰ τούς κα-
ταναλωτές ρύθμιση. Πραγματοποιεῖται μέ γνώμονα πῶς θά βρεθεῖ
ἓνας κοινός παρανομαστής στίς διάφορες λύσεις πού οἱ παραγω-
γοί ἀποδέχτηκαν ὅτις χώρες μέλη. Στά πλαίσια τῆς διαδικασίας
αὐτῆς μιὰ λύση, πού ἴσως εὐνοεῖ πέρα ἀπὸ τό συνηθισμένο
τούς καταναλωτές, ἐγκαταλείπεται γιὰ χάρη μιᾶς ἄλλης, στὴν
ὁποῖα πολὺ πῶς εὐκόλα θά συμφωνοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι βιομή-

-χανοι. Παράδειγμα για τὰ παραπάνω ἀποτελοῦν μερικοὶ κανονισμοὶ σχετικὰ μὲ τὰ τρόφιμα. Ἡ ΕΟΚ στὶς ὁδηγίες της, γιὰ τὰ προϊόντα σοκολάτας καὶ κακάο ἐπέτρεψε τὴ χρησιμοποίηση κατὰ τὴν παραγωγή τους καὶ τοῦ βουτύρου κακάο πού εἶναι ὑποπρῶτον κακῆς ποιότητος καὶ μείωσε τὸ ἀναγκαῖο ποσοστὸ λίπους, πού ὤφειλε νὰ ὑπάρχει σύμφωνα μὲ τὴ γερμανικὴ νομοθεσία. Ἐπέτρεψε ἐπίσης τὴ χρησιμοποίηση ἀντὶ γιὰ ζάχαρη διαφόρων ὑποκαταστάτων τῆς ζάχαρης, τῶν ὁποίων ἡ χρησιμοποίηση ἀπαγορευόταν σέ ἑκράτη μέλη. Στὶς ὁδηγίες της γιὰ προϊόντα ἀρτοποιίας καὶ παξιμάδια ἡ ΕΟΚ ἐπέτρεψε τὴ χρησιμοποίηση χρωστικῶν οὐσιῶν χωρὶς νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἔνδειξη στὴ συσκευασία ὅτι χρησιμοποιοῦνται χρωστικὲς οὐσίες, ἀντίθετα μὲ σχετικoὺς περιορισμοὺς στὶς νομοθεσίες τῶν κρατῶν μελῶν.

Ἡ ἔνταξή μας στὴν ΕΟΚ θὰ σημάνει, ὅπως συνάγεται εὐκόλα ἀπὸ τὰ παραπάνω, ὅτι θὰ ἰσχύσει καὶ στὴν Ἑλλάδα ἡ ρύθμιση πού ἔχει ἐκπονηθεῖ γιὰ ὅλο τὸ δυτικοευρωπαϊκὸ χῶρο μὲ καθοριστικὴ συμμετοχὴ τῶν ὁμάδων συμφερόντων τῶν παραγωγῶν. Ἔτσι θὰ τεθεῖ φραγμὸς σέ τυχόν προσπάθειες νὰ ἐπιδιωχθεῖ στὴν Ἑλλάδα μιά ἀκόμη πλεονεκτικότερη γιὰ τοὺς καταναλωτὲς ρύθμιση. Τέτοιες προσπάθειες εἶναι ὅμως ἀναγκαῖες γιατί οἱ κανόνες τῆς ΕΟΚ μποροῦν νὰ ἐγκυμονοῦν σημαντικοὺς κινδύνους. Οἱ ὁρμόνες γιὰ τὴν πάχυνση τῶν ζώων δὲν εἶναι τὸ μόνον παράδειγμα. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ θαλιθομίδη, τῆς ὁποίας ἡ χρῆση ὁδήγησε στὴ γένεση τερατομόρφων παιδιῶν, πρωτοτέθηκε σέ κυκλοφορία καὶ πρωτοχρησιμοποιήθηκε σέ μιά ἀπὸ τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ.